

χουσι δύο Κέρδωνες, εῖς ὁ ξανθός, ὁ οἰκῶν πλησίον τῆς Μυρταλίνης, τῆς θυγατρὸς τῆς Κυλαθίδος . . .

Κοριττώ. "Ω, ούτος δὲν δύναται μόνον νὰ κεντᾶ τὴν βύρδαν πλήκτρου λύρας .

Μητρώ. "Ετερος δὲ ὁ κατοικῶν πλησίον τῆς ἐσκευασμένης οἰκίας τοῦ Ἐρυμάδρου κατὰ τὴν καμπὶν τῆς δόδοι.

Κοριττώ. Ούτος εἶχεν ἀλλοτε ἀξίαν τινά,—ἄλλοτε, λέγω, ἀλλὰ νῦν ἀπέτυψάθη.

Μητρώ. Η τάλαινα ἡμῶν Κυλαθίς, πτις δὲν ὑπάρχει πλέον, —αιωνία αὐτῆς ἡ μνήμη—ἔδιδεν αὐτῷ πολλὴν ἔργασίαν.

Κοριττώ. Περὶ οὐδετέρου τούτων πρόκειται, Μητροί. 'Ο τοῦ ἐμοῦ πιλιδίου ποικιλής δρχεται ἐκ Χίου ἢ ἐξ Ἐρυμθαίας, ἀγνοῶ ἐπακριβῶς. Εἶναι βραχύσωμός τις φαλακρός, ἀκριβές ἀντίγραφον τοῦ Πραξίνου· δύο σῦκα δὲν δύνανται νὰ δομοιάζωσιν ἀλληλοις πλειότερον. 'Αλλ' ἔργάζεται οἵκοι,—κρυφίως δὲ μόνον πωλεῖ, διότι διῆμερον, ἐννοεῖς, ἔκαστος ζῆται ὑπὸ τῷ κράτος τοῦ φόρου τοῦ εἰσπράκτορος τῶν φόρων . . . Η ἔργασία αὐτοῦ εἶναι θαυμασία. Νομίζει τις ὅτι βλέπει ποικιλμα τῆς Αθηνᾶς καὶ οὐχὶ τοῦ Κέρδωνος . . . Θά δοι εἴπω λοιπὸν ὅτι πρωίαν τινὰ ἥλθε παρ' ἐμοὶ φέρων δύο δομοιά πιλιδία. 'Εξέστην παρὰ μικρὸν τοῦ νοῦ ἡμᾶς εἰδον τὰ πιλιδία ταῦτα . . . Τόσον ὑστερεῖ τὸ στερεὰ καὶ συγχρόνως εὐαφῆ ως ὁ ὑπνος, ἔχοντα δὲ τὰ ὑποσιαγόνια δομοιότερα πρὸς ἔριον ἢ πρὸς αἴγειον δέρμα . . . Καὶ εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης θὰ ἐβυθίζετο τις πρὸς ζῆτην τοιούτου τεχνίτου, ἀλλὰ δὲν θὰ εὔρισκεν αὐτόν.

Μητρώ. 'Αλλὰ πῶς ἐπέτρεψας νὰ σε διαφύγῃ τὸ ἔτερον πιλιδίον.

Κοριττώ. Πῶς; 'Αλλ' ἔπραξα πᾶν τὸ δυνατόν, ἀγαπητὴ Μητροί . . . Μεταχειρίσθην πᾶν πειστικὸν μέσον . . . Ήσπάσθην αὐτοῦ τὸ φαλακρὸν κρανίον, ἐκέρασα αὐτῷ οῖνον γλυκύν, ἐκάλεσα αὐτὸν δι' ὑποκοριστικῶν φιλίας δονομάτων, προσέβην ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ τολμήσω . . .

Μητρώ. Τότε οὐδὲν ἔχεις νὰ μεμφθῆς δεαυτήν, φιλτάτη. 'Αλλ' εἰπέ μοι, πῶς ὑδυνήθη νὰ σε ἐξιχνεύσῃ, Κοριττοί; εἰπέ μοι περὶ τούτου τὴν ἀληθειαν.

Κοριττώ. "Αρτεμις ἡ τοῦ Καυδᾶ τοῦ βυρθοδέψου θυγάτη εἶχε δῶσει αὐτῷ τὴν διεύθυνσίν μου.

Μητρώ. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ 'Αρτεμις ὁφειλεν ἐν συνειδήσει, ἂν εὔρισκεν ὡραῖόν τι καὶ νέον, νὰ περιαγάγῃ ἐν κύκλῳ τὴν κύλικα, ἀφοῦ ἐμβάψῃ πρότερον ἐν αὐτῇ τὰ χεῖλο. 'Αλλὰ διερωτῶμαι πῶς ἀμφότεραι ἐπετρέψατε νὰ διαφύγῃ ὑμᾶς τὸ ἔτερον πιλιδίον. "Εδει τούλαχιστον νὰ μάθητε παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ τίνος ἐπεφύλασσεν αὐτό.

Κοριττώ. Διὰ μυρίων περιστροφῶν ἐπειράθην νὰ ἔξακριθώσω τοῦτο, ἀλλὰ ματαίως.

Μητρώ. "Εχει καλῶς: ίδού ὑποδεικνύεται μοι σαφῶς ἡ πρώτη μου ἐπίσκεψίς. Σπεύδω παρὰ τὴν Ἀρτέμιδι, ἵνα ἔγω αὐτὴν μάθω τις ὁ Κέρδων οὗτος. Χαῖρε, φιλτάτη.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Βυζαντινὰ κυπριακὰ νομίσματα.—Τὸ πρῶτον βυζαντινὸν ἐν Κύπρῳ κοπὲν νόμισμα ἦν τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ (1184) δεσπότου τῆς Κύπρου· τὸ νόμισμα τοῦτο τυγχάνει παρεμφερὲς τοῖς Βυζαντινοῖς. 'Εκ τῶν μέχρι τοῦδε, εὑρεθέντων νομισμάτων εἰκάζουεν ὅτι ἡσαν μόνον χαλκὸς καὶ ἀργυρός, οὐχὶ δὲ καὶ χρυσός. Ταῦν τοῦ Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ νομισμάτων τινὰ μὲν φέρουσιν ἔμπροσθεν τὴν εἰκόνα τοῦ δεσπότου τούτου, τινὰ δὲ τῆς Θεοτόκου ἢ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου μετὰ τοῦ δεσπότου Ἰσαακίου καὶ ὅπισθεν τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς Θεοτόκου μετ' ἐπιγραφῶν ἐν Ἑλληνικοῖς γράμμασι τῶν Βυζαντινῶν χρόνων. Τοιαῦτα δέ εἰσι τὰ ἀκόλουθα, ἀπερ εἴρηνται ἐν τῇ ἴμετέρᾳ συλλογῇ.

1) "Εμπ. (ΙC)AAKIOC. 'Ισαακίου ὁ δεσπότης ὄρθιος καὶ ἀντωπός, ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων σταυρόν.

"Οπ. MHP—Θ(Γ). 'Η Θεοτόκος, ἀντωπίς τὴν κεφαλήν, περιβαλ-

λομένη ὑπὸ στεφάνης καὶ καθημένη ἐπὶ θρόνου, ἐν δὲ τῷ κόλπῳ κρατοῦσα τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἐν κύκλῳ. 'Αργυροῦν.

2) "Εμπ. ICAAKIOC ΔΕ. 'Ο Ἰσαακίος ὄρθιος καὶ ἀντωπός, ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων σταυρόν, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ εἰλητάριον.

"Οπ. IC—(XC). OEMMA(NΟΥΓΗ). 'Ο Χριστὸς ἀντωπός, ἐπὶ θρόνου καθημένος καὶ τὴν δεξιὰν ἔχων διψάτην. Χαλκοῦν.

3) "Εμπ. ICAAKIOC. 'Ο Ἰσαακίος ὄρθιος καὶ ἀντωπός, ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων σταυρόν, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ εἰλητάριον. "Ανω ἡ ζεὺς τοῦ Θεοῦ εὐλογοῦσα αὐτόν. Τὸ δέλον ἐν διπλῷ κύκλῳ σφαιριδίων.

"Οπ. IC—XC. EMMANOUGHA. Προτομὴ ἀντωπὸς τοῦ Χριστοῦ, τὴν κεφαλὴν περιβαλλομένου ὑπὸ δάχνης καὶ τῇ δεξιᾷ ἔχων διπλῷ κύκλῳ σφαιριδίων. Χαλκοῦν.

4) "Εμπ. ICAAKIOC. OGEOFORGIOS. 'Ο Ἄγιος Γεώργιος, περιβαλλόμενος τὴν κεφαλὴν ὑπὸ στεφάνης, καὶ δὲ Ἰσαακίος ἀντωπὸς καὶ ὄρθιος, φέροντες δὲ μὲν ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων σταυρόν, δόρυ, ἐφ' οὗ διπλοῦς σταυρός. 'Ο Ἄγιος Γεώργιος διὰ τῆς ἀριστερῆς φέρει ζέφρος, δὲ δὲ Ἰσαακίος διὰ τῆς δεξιᾶς εἰλητάριον. Τὸ δέλον ἐν διπλῷ κύκλῳ σφαιριδίων.

"Οπ. MHP—Θ(Γ). 'Η Θεοτόκος ἀντωπός, περιβαλλόμενή τὴν κεφαλὴν ὑπὸ στεφάνης καὶ καθημένη ἐπὶ θρόνου, ἐν δὲ τῷ κόλπῳ φέρουσα τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἐν κύκλῳ. Τὸ δέλον ἐν διπλῷ κύκλῳ σφαιριδίων. Χαλκοῦν.

5) "Εμπ. MHP—(ΘΓ) ICAACIOP. ΔΕΣΠΟΤΙ. 'Η Θεοτόκος ὄρθια καὶ ἀντωπός, διὰ τῆς δεξιᾶς εὐλογοῦσα τὸν δεξιὸν αὐτῆς ιστάμενον Ἰσαακίον, φέροντα εἰς τὴν δεξιὰν σταυρὸν καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν εἰλητάριον. Τὸ δέλον ἐν κύκλῳ σφαιριδίων.

"Οπ. IC—XC. EMM—ΝΟΥΓΗ. 'Ο Χριστὸς ἀντωπός, περιβαλλόμενος τὴν κεφαλὴν ὑπὸ στεφάνης καὶ καθημένος ἐπὶ θρόνου καὶ εὐλογῶν διὰ τῆς δεξιᾶς. Τὸ δέλον ἐν κύκλῳ σφαιριδίων. Χαλκοῦν.

6) "Εμπ. ICAAKIOC. Προτομὴ ἀντωπὸς τοῦ Ἰσαακίου, φέροντας σταυρὸν ἐν τῇ δεξιᾷ. Τὸ δέλον ἐν κύκλῳ σφαιριδίων.

"Οπ. IC—XC. Προτομὴ ἀντωπὸς τοῦ Χριστοῦ, περιβαλλομένου τὴν κεφαλὴν ὑπὸ στεφάνης καὶ καθημένος δεξιὰν δεξιεράν εὐλογοῦσα τὴν δεξιάς. Τὸ δέλον ἐν κύκλῳ σφαιριδίων. Χαλκοῦν.

7) "Εμπ. ICAAKIOC. Προτομὴ ἀντωπὸς τοῦ Ἰσαακίου, φέροντας τὴν δεξιὰν σταυρόν, τῇ δὲ ἀριστερᾷ σφαιραῖν σταυροφόρον. Τὸ δέλον ἐν κύκλῳ σφαιριδίων.

"Οπ. (MHP)—Θ(Γ). Προτομὴ ἀντωπὸς τῆς Θεοτόκου, τὴν κεφαλὴν ὑπὸ στεφάνης περιβαλλομένης καὶ ἀνατεταμένας τὰς ζεύρας ἔχοντας. Χαλκοῦν.

Τοιαῦτα τὰ ἐν Κύπρῳ ὑπὸ Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ δεσπότου αὐτῆς κοπέντα νομίσματα, τὰ ὑπὸ τῶν νομισματολόγων ἀναγνωριζόμενα.

ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Πρόσδρομος τοῦ ἐν Πρεβέζῃ Αετ. Ἐμποροδικείου.

· Η Σκήτη τοῦ Σεραγίου ἐν Ἀγίῳ Ορει.—'Η Σκήτη τοῦ Σεραγίου ἦταν τοῦ Ἀγίου Ανδρέου ἦν πρότερον Κελλίον Βατοπεδίον, σεμνυνόμενον τὸ πρῶτον μὲν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἀγίου Αντωνίου τοῦ Μεγάλου, κατόπιν δὲ ἐπὶ τῇ τοῦ Ἀγίου Ανδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, κτισθὲν ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Μονῆς τῆς λεγομένης τοῦ Ξύστου ὑπὸ τῶν άστριμων Πατριαρχῶν Αθανασίου τοῦ Γ', ἐπιλεγομένου Πατελλαρίου, κατὰ τὰ μέσα τῆς δεκάτης ἑδδόμης ἑκατονταετηρίδος, ὡς κρατεῖ παράδοσις καὶ εἰκὼν αὐτοῦ ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τοῦ Ἀγίου Αντωνίου, τοῦ πολιούχου τοῦ Κελλίου τούτου, καὶ τοῦ Σεραφείου Β', τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως μετὰ τὰ μέσα τῆς δεκάτης ὅγδος ἑκατονταετηρίδος. ἐκλήθη δὲ Σεράγιον ἦταν Σαράγιον ἀπὸ τοῦ ἐξαιρετικοῦ μεγέθους τοῦ κτιρίου τῆς ἐποχῆς ἔκεινης, καὶ σήμερον διακρινόμενον δέ μέγα.

"Οτι δὲ κτίτωρ τοῦ Κελλίου τούτου εἶναι καὶ Σεραφείμ Β', δι μεταβαλών τὴν έορτὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Ἀγίου Αντωνίου εἰς τὴν τοῦ Ἀγίου Ανδρέου, παραβέτομεν ἐνταῦθα τὴν παρὰ πόδας ἐπιγραφὴν, διασωζόμενην ἔτι καὶ νῦν ἐπὶ μαρμάρου ἀνωθεν τῆς θύρας τοῦ παρεκκλησίου, ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτῆς φέροντος ἀμφοτέρους τοὺς ἀγάνους ἐν τοιχογραφίᾳ, Ἀντώνιον καὶ Ἀνδρέαν.

Σεραφείμ ὁ πατριάρχης πρώπων τῆς τοῦ Κωνσταντίνου, ὁ διάδοχος τοῦ Στάχυ κριστοκήρυκος ἐκείνου, ὅστις Στάχυς παρ'. Ἀνδρέου πίσκοπος τοῦ Βυζαντίου ἐχειροτονίθη πρῶτος ἄγιος παρὰ ἀγίου, ὅθεν κ' οἰκουμεναρχοῦσα ἡ Αὔτοῦ Παναγιότης πρώτη καὶ ὑστερινὴ γιορτάζει (ῷ τί θεία φρονιμότης!) μὲν μεγάλην παρροσίαν, μ' ὅλην της τὸν νεολαίαν, μ' ἐδικήν της λειτουργίαν τὸν Πρωτόκλητον Ἀνδρέαν· οὕτως λέγε' ὁ Πατριάρχης Χαονεὺς ὁ Ἡπειρώτης τῆς ἐν Θράκῃ τοῦ Φιλίππου ἀρχιθύτης ὃν ἐν πρώτοις. Ἀποδέξας ἥδη ἐντίμως ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον ἐδῶ ἥλθεν εἰς τὸ Ὅρος καὶ ἡγόρασε Κελλίον, Βατοπεδίον τὸ πρῶτον τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου δι' οἰκείαν ἡσυχίαν μέχρι τελευτῆς τοῦ βίου· ἀλλ' ἐκ βάθρων πάλιν κτίσας τόδον εὔμορφον, ὡς βλέπεις, τεχνικόν, στερεωμένον, «ὁ Θεός μου νά τὸ σκέπτης». Ἀρχιτέκτονος τελοῦντος τοῦ ἀξύγου Παχωμίου στὴν οἰκοδομὴν τὴν τούτου ἐγομίτου τοῦ ἐκ Χίου, ἥλλαξεν εἰς τοῦ Ἀνδρέου τὸνομα τὴν ἐκκλησίαν, καὶ Ἀντωνίον τὸν μέγαν ἐօρτάζων κατ' ἀξίαν· τῶν ὀποίων ταῖς προεδρείαις νά κῃ βοηθὸν τὸ θεῖον εἰς ἀπόλαυσιν τῶν τῆδε καὶ καλῶν τῶν αἰωνίων.

ΑΨΕΗ' ἔτει, μπνὶ Μαρτίου Α'.

Περὶ τοῦ ἔργου τούτου τοῦ πατριάρχου Σεραφείμ τοῦ δευτέρου, τοῦ διαιρείναντος ἐν τῷ Κελλίῳ αὐτῷ καὶ ἐντεῦθεν ἀπελθόντος εἰς Ρωσίαν, κατὰ τὸν Ζαχαρίαν καὶ Μαθήν ἐν τῷ ἱστορικῷ καταλόγῳ τῶν πατριαρχῶν Κων/πόλεως, ἀναγινώσκονται δύο ἔτεραι ἐπιγραφαὶ εἰς ιαμβικὸν καὶ ἡρωελεγειακὸν μέτρον ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς θύρας τοῦ παρεκκλησίου, αἵτινες εἶναι τόσον περιληπτικῶς συντεταγμέναι καὶ τόσον κακοζήλως πάντως ἀντιγεγραμμέναι διὰ τὸν ἄγιον γράφου, ὡστε ἀδυνατεῖ τις νά ἔννοησῃ τὸ ὅλον πνεῦμα, ἢν καὶ συμφωνῇ γενικῶς πρὸς τὴν προηγηθεῖσαν ἐπιγραφήν.

Τὸ Σεράγιον ἡ τὸ ἐν λόγῳ Κελλίον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ ἔτους 1849 διέμεινε Κελλίον, κριθὲν καταλληλον δὶς ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς τοπικὴ Ἀθωνίας Σχολὴ ἀντὶ τῆς παλαιοῦ εὐκλεοῦς Ἀθωνιάδος, τῆς ἥδη ἐρείπου ἀτυχῶς κειμένης παρὰ τὴν Ιεράκην καὶ Σεβασμίχη Μεγίστη Μονῆ τοῦ Βατοπεδίου, ἥτοι κατὰ τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὅρει διαμονὴν τοῦ ἀειμνήστου πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' καὶ κατὰ τὴν μελέτην περὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς νῦν Ἀθωνιάδος Σχολῆς, ὡς διατρανοὶ ἀλληλογραφίαι μεταξὺ Ιεράκης Κοινότητος καὶ Ιεράκης Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, ἐν ᾧ σώζεται ἡ δευτέρᾳ κυρίως διαπραγμάτευσις· κατὰ τὸ ἔτος λοιπὸν τοῦτο, ἥτοι τῷ 1849, τὸ μέγα Κελλίον τῶν πατριαρχῶν Ἀθωνιάτου καὶ Σεραφείμ ὡς ἰδρυτῶν μετετράπη εἰς Σχῆτην τῇ ἐπιμόνῳ ἐργασίᾳ καὶ αἰτήσει τριῶν Μοναχῶν Ρώσων παρὰ τε τῇ κυριάρχῳ Ιεράκην τοῦ Βατοπεδίου, ἵνα εὖρον λίαν ἔνισταμένην καὶ ἔνδοσσαν μετὰ τὴν ἔξαντλησιν ὅλων τῶν σπουδαίων ἐπιχειρημάτων αὐτῆς παρὰ τὴν Ιεράκην Κοινότητι τοῦ Ἁγίου Ὅρους Ἀθω, ἵνα πολλαχῶς ἐπίεστεν δὶς τῆς Ρωσίας πολιτικὸς ἀνάρ, δὲ ἐπὶ τούτῳ ἵστως μεταβήσας αὐτόσε μακαρίτης Ἀνδρέας Μουραβίέρ, καὶ παρὰ τῷ οἰκουμενικῷ πατριαρχεῖῳ· ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δὲ ταῦτης μέγρι σήμερον διατελεῖ τὸ Σεράγιον Σκῆτη ὑποκειμένη τῇ κυριάρχῳ Ιεράκη Μονῆ τοῦ Βατοπεδίου καὶ διατελέσει τοιαύτη κατὰ τὰς μεταξὺ ἀμφοτέρων γραπτὰς συμφωνίας καὶ τὰ ἀπαράγραπτα ιερὰ θέσμια τοῦ Ἁγίου Ὅρους Ἀθω.

Ο' Αριστοτέλης καὶ ο' ΙΘ' αἰών.—Τί νά σκεπτηται περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους διεισδύεις τὸ τέρμα αὐτοῦ γιαρῶν αἰώνων; Ὁφείλει ἀρά γε νὰ συνταχθῇ τῇ διοισθνών γνώμῃ τοῦ παρελθόντος ἡ νὰ μεταρρυθμίσῃ κρίσιν πεπλανημένην, δισονδήποτε καὶ διὰ προστάσιαν· Πρὸς ἀπάντησιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο δ. κ. Βαρθελεμὺ Σαΐντ-Ιλαίρ ἀνέγνω ἐν τῇ τῆς 26/7 νοεμδρίου συνεδρίᾳ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἡθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν διά της βραχέων τὸ κολοσσαῖον ἔργον τοῦ φιλοσόφου, διπερ μετέφρασεν. Ἐκ τῶν 112 ἔργων, ἀτινα ἀποδίδονται αὐτῷ, ἔχομεν 46, διὸ 5 η 6 τὸ πολὺ εἰσιν ἀμφισβήτησιμα· διπέρχουσι πρὸς τούτοις ἀποσπάσματα 66 ἄλλων. Ἐν τοῖς

ἀπολεσθεῖσι τούτοις μνημείοις ἀναφαίνεται ἐν τῇ πρώτῃ τάξει ἡ συλλογὴ τῶν «Πολιτευμάτων», 158 τὸν ἀριθμόν, περὶ τῶν διποίων ἡ νεωστὶ γενομένη διὰ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου ἔκδοσις τῆς «Ἀθηνῶν Πολιτείας» μεγάλην παρέχει ἡμῖν ίδεαν. Τὸ σύνολον τοῦτο τῶν ἔργων ἀποτελεῖ ἀληθῆ ἐγχυκλοπαιδεῖαν, ἐν ᾧ οὐδὲν τῶν ζητημάτων, ἀτινα δύνανται ν' ἀπασχολήσωσι τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, διέλαθε τὰ διαπεραστικά τοῦ Ἀριστοτέλους βλέμματα. Οὗτος ἔστιν ὁ πρῶτος λόγος, διετις ἐξηγεῖ διατί διάλογος οὐτος ὁ διδάσκαλος τῆς σχολαστικῆς. Ὁ δεύτερος εἶναι ὁ ἔξης, ὅτι ἀρχηγὸς ὁ σχολῆς, ἦν διεύθυνεν ἐπὶ εἰκοσαετίαν ὅλην, προσέλαθεν ἔξεις παρασχούσας εἰς τὸ φύσει αὐτηρὸν πνεῦμα αὐτοῦ κυρίαρχον ἔξουσίαν. Ἡ ἔξουσία αὕτη θαυμασίως ἥμοιζε τοῖς ἀμαθέπι μέν, ἀλλὰ πρὸς μάθησιν ὁργῶσι πνεύμασι καὶ ἡ διποταγὴ τῶν διποίων κατὰ τὸν μεταίωνα διποταγὴν ἀνεπιφύλακτος.

Ο κ. Βαρθελεμὺ Σαΐντ-Ιλαίρ ἀναγνωρίζει ὅτι κατὰ τὴν ἡμετέραν ἐποχὴν ἀπὸ τῆς πρώτης τῶν «Ἀλδων ἔκδοσεως ἐστήθη αὐτῷ τὸ σπουδαιότατον τῶν μνημείων, ἥτοι ἡ ἔκδοσις, ἢν ἐποιήσατο ἡ τοῦ Βερολίνου Ἀκαδημία ἀπὸ τοῦ 1865—1870 (δ τόμ. εἰς 4). Ο κ. Ωκλὸν εὐλόγως παρατηρεῖ ὅτι δέον νὰ προστεθῇ εἰς ταῦτην ἡ σοφὴ μεταφραστὶς τοῦ ἀξιούμονο πρυτάνεως τῆς Ἀκαδημίας. Ο κ. Βαρθελεμὺ Σαΐντ-Ιλαίρ εἶπεν εἴτα ὅτι τὸ πρόσωπον, ὅπερ δ' Ἀριστοτέλης διεδραμάτισεν, διπήρξε μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ παρέβαλε τοῦτο πρὸς τὸ τῶν θεμελιωτῶν τῶν θηρακειῶν. Ο Ἀριστοτέλης, πνεῦμα ἐπιστημονικῶν ἦ διωρχάτης καὶ Πλάτων, κατέπερ τιθέμενος ἐν στρώματι ἡτονοῦ διψηλῷ, διπήρξεν ἀπαράμιλλος ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἐπιστήμης, εἰς ᾧ παρέσχε τὴν ἀληθῆ αὐτῆς μορφὴν καὶ τὸ ἀρμόδιον ὅρος. Ἀν ἀπίθανος κατακλυσμός, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀδύνατος, ἐπήρχετο καὶ κατέστρεψε τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰ γράμματα, ὡς συγένη μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους, δ' ἀρχηγὸς τῆς περιπατητικῆς σχολῆς εἶναι δ' μόνος, κατὰ τὸν κ. Βαρθελεμὺ Σαΐντ-Ιλαίρ, διετις, παρὰ τὴν μεγαλοφύρων τῶν μεγάλων γεωγραφικὰς καὶ πολιτικὰς συνεπείας, ὡς τὴν σπουδαιότητα ἡγγειλεν ἥδη ἡ «Ἐφημερίς τῆς Γενεύης» ἐν ἐπὶ τούτῳ τῷ ἀρθρῷ.

Η νῦνδος Παντελλαρία.—Ἐκ τῶν ἐν τοῖς πέριξ τῆς νῆσου Παντελλαρίχας, ὅπου ἡ φαιστειώδης ἐσχάτως ἐγένετο ἔκρηξις, γενομένων μελετῶν προκύπτει ὅτι τὸ διοιρύχιον ἔδαφος ἀνυψώθη ἐπαισθητῶς, τὸ δὲ βίθος τῶν διδάστων σπουδαίων ἡλαττώθη. Τὸ φαινόμενον τοῦτο δύνανται νὰ ἔχῃ μεγάλας γεωγραφικὰς καὶ πολιτικὰς συνεπείας, ὡς τὴν σπουδαιότητα της Μελέτης καὶ τῆς νῆσου Κύπρου. Η περίπιστος γραμμὴ τῶν Ἰνδιῶν, ἥτις, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ λόρδου Σαλισβουρῆ, εἶναι ἡ εὐαίσθητος χορδὴ τῆς Ἀγγλίας, διχοτομηθεῖσαν διὰ τῆς ἀπροβλέπτου ταῦτης Περίου· καὶ πᾶσαι αἱ ναυτικαὶ δυνάμεις, ὡς τὰ σκάφη διεχειρίζονται τὴν Μεσόγειον, θὰ καθιστῶνται διποτελεῖς τῆς Ἰταλίας, ἀποθεούσης φυσικῶς ἀπολύτου κυριαρχοῦ τῆς θαλάσσης, ἐν ᾧ συγκεντρώσται διλόκληρος ἡ ἐμπορικὴ δραστηριότης τοῦ Παλαιοῦ Κίσμου.

Τὸ γεγονός τοῦτο θὰ παρῆγε τρομερὰν ἀναστάτωσιν ἐν τῷ συστήματι τῶν συναλλαγῶν καὶ ἡδύνατο, ἀναλόγως τῆς μερίδος ἢν ἡ Ιταλία δὲ ἔχει τὴν ἐλάχιστην, νὰ τροποποιήσῃ καθ' ὅλοκληρῶν τὰ δρομολόγια, ἀπερ ἐτηρήσησαν ἀπὸ τῆς διατρήσεως τοῦ Ισθμοῦ τοῦ Σουέζ. Βεβαίως πολὺ ἀφιστάμεθα εἰσέτι τῆς ἡμέρας, καθ' ἦν τὰ ἐνδιαφερόμενα κράτη ὁφείλουσι νὰ λάβωσιν διὸ ὄψιν τὰς ἀναφερομένας πιθανότητας, αἵτινες πιθανὸν καὶ οὐδέποτε νὰ πραγματωθῶσιν. Ἀλλὰ ἐν σφαίρᾳ τοσοῦτον παραδέξω, τοσοῦτον τεταραγμένη, ὡς ἡ ἡμετέρα, οὐδὲν ὀφείλομεν ν' ἀπορρίπτωμεν, μᾶλλον δὲ νὰ παρατευάζωμεν θα εἰς ὅλα.

Η γιαντιαία πόλις τοῦ Σικάγου.—Τὸ Σικάγον, διπερ παρασκευάζεται νὰ παρουσιάσῃ τῷ κόσμῳ τῷ 1893 τὴν περίπουστον Ἀμερικανικὴν ἔκθεσιν, διὸ ἦν πανταχόθεν παρασκευάζονται, εἶναι πράγματι ἡ ἔξοχως παμμεγέθης πόλις. Κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος, τὴν αὐτὴν

δὲ περίπου ἐποχήν, ίκανά συνοπτικῶς ἐν διαφόροις περιοδικοῖς ἔγρα-
φησαν ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιτῆμων δεδομένων περὶ τῆς γιγαντιαίας ἀνα-
πτύξεως τῆς κολοσσαίας ταύτης ἀνθρωπίνης, οὕτως εἰπεῖν, κυψέλης.
Προκειμένου διαματέρας περὶ τοῦ Σικάγου, ἀρκεῖ ἡ παρέλευτης ἑνὸς καὶ μό-
νου ἔτους, ἵνα οἱ παρατεθέντες ἡδη ἀριθμοὶ αὐξηθῶσι κατ' ἀναλογίαν
ἀνωτέρων πάτης προβλέψεως. Ἐν τελευταίᾳ τινὶ ἐκθέσει τοῦ αὐτοῦ
προξένου τῆς Γαλλίας πρὸς τὸ διπολυργεῖον τοῦ ἐμπορίου, τρανὸν πρό-
κειται τούτου παράδειγμα, ἀτε παρατηρουμένης ἐν μόνῃ τῇ ἀπὸ τοῦ
1888 μέχρι τέλους τοῦ 1889 περιόδῳ αὐξησεως τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ
200,000 κατοίκων. Καὶ αὐτὴν ἡ ἐπιφάνεια τῶν πόλεων ταύτης, εἰς
χιλιάδας ἐκταρίων κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1889 ἀνερχομένη, ἀνηλθε τῇ
16/28 Ιουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, τῇ προσθήκῃ προαστείων, εἰς 33,000
ἐκταρίων, ἐνῷ ἡ ἐπιφάνεια τῶν Παρισίων δὲν ὑπερβαίνει τὰ 7,800
ἐκτάρια. Τὸ μέγα κανονικὸν τραπέζιον. ὅπερ παρίστηται ἡ πόλις τοῦ
Σικάγου, ἔκτεινεται ἀπὸ Βεΐς Ν ἐπὶ 38 περίπου χιλιάμ., ἐνίων μά-
λιστα δῦσιν ἔγουσῶν ἐν εὐθυγραμίᾳ τοιοῦτον μῆκος. Τὸ ἀπὸ Α πρὸς Δ
πλάτος ποικίλλει μεταξὺ 8 καὶ 16 χιλιαμ. Ἀληθῶς, ἀποτελεῖται μὲν
ἡ καρδία τῆς πόλεως ἐκ συμπαγῶν ὅγκων οἰκοδομῶν, ἀριθμουμένων πέντε,
ἕξ καὶ δώδεκα καὶ ὅκτωκιδεκα ἔτη δροφάς, τὰ τῶν κατοικιῶν διαματάτων
ἀθροίσματα ἔκτεινονται ἀραιὰ πρὸς τὴν περιφέρειαν, πόλυσαριθμων γη-
πέδων ἀφιεμένων ἀνοικτῶν εἴτε πρὸς ἀνέγερτον καλυβῶν, ἀποτελου-
σῶν εἶδος κατοικίας γενικῶς σχεδὸν ἀποδεκτὸν ἐν ταῖς Ἡνωμ. Πο-
λιτείαις καὶ διὸ αὐτοῦ ἔτι τοῦ ἔργατου, εἴτε πρὸς ἔγκαττάστασιν ἔργο-
στασίων. Οὕτως ἐπὶ δῦσιν ἐκτάσεως 3280 χιλιαμ., μόλις δῦσι 930
χιλιαριέτρων δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πεπερατωμέναι. Ὁπωσδήποτε
ἔπιδιώκεται ἡ κατασκευὴ πεζοδρομίων, διπολύων κλπ. Ὁ φωτισμὸς
εὑρύνεται τῇ ἀντικαταστάσει τοῦ ἀεριόφωτος μὲν διὰ τοῦ ἡλεκτρικοῦ
φωτὸς πρὸς τὸ κέντρον, τοῦ πετρελαίου δὲ διὰ τοῦ ἀερόφωτος πρὸς
τὰ ἄκρα· πρὸς τούτοις οἱ ἀτμοτροχιόδρομοι εἰσδύουσι καθ' ὅλας τὰς
διευθύνσεις. Τῷ 1889 ἰδρύηται 7,590 οἰκίες, δυνάμεναι νὰ κατα-
λαβῶσι γραμμὴν δύοσι ἐκτάσεως 54 χιλιαριέτρων καὶ στοιχίουσαι 160
ἔκατ. φράγκων. Ὅπο τοικύτην δ' ἀναλογίαν δύναται τις νὰ προΐδῃ
τὴν προτεχῇ ἐποχήν, καθ' ἣν πάντα τὰ κενὰ πληρωθήσονται. Ἡ πό-
λις τοῦ Σικάγου, ἀποτελοῦσα κεφαλὴν τῶν γραμμῶν 27 σιδηροδρομικῶν
ἐταιριῶν, ἔκμεταλλευμένων 15,625 χιλιαριέτρων, μὴ λαμβανομένου
διπολύθινον τὸ γε νῦν σιδηροδρομικοῦ συμπλέγματος ἑτέρων 120,000 χι-
λιαμ., τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τῶν διποίων διεξάγουσιν αἱ ἑταῖρίαι αὐ-
ταί, ἀποτελοῦσα ἑνωτικὸν σημεῖον τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Ἀγ. Λαυρεν-
τίου διὰ τῶν λιμνῶν καὶ τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Μισισιπῆ, διὰ τοῦ πο-
ταυοῦ Πλαίνουζ καὶ τῆς ἐκτελουμένης μεγάλης ἀποξηραντικῆς διώρυ-
χος, κέντρον τῆς γεωργίας, δικτονομίας, ἀνθρακωρυχείων καὶ μεταλλωρυ-
χείων τῆς περιφερείας, τὸ σπουδαιότερον δὲ πιθανῶς τῆς δικῆς σφαίρας,
μηδὲν σχεδὸν δημοσία βίρη—τοῦ δημοτικοῦ κρέους μόλις ἀνερχομένου
εἰς δύο ἑκατομ. φράγκων—, ἡ πόλις, λέγομεν, αὔτη τοῦ Σικάγου πολὺ εἰσέτε
ἀπέχει, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ περὶ ἡς ἀνωτέρω διάλογος ἐκθεσιν
διαβιβίσαντος, τοῦ νὰ φύσῃ εἰς τὰ δρια τῆς ἀναπτυξέως αὐτῆς. Ἡ
ἀνάπτυξις αὔτη, οὐαὶ ἔκτιθεται σήμερον, εἶναι κατὰ γράμμα κατα-
πληκτικὴ ἐν πᾶσι τοῖς κλέδοις τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.
Πρὸς ἀποφυγὴν λαθυρίνθου στατιστικῶν, ἥκιστα ἀριθμῶν τῷ παρόντι
δημοσιεύσατε, θὰ παραβέσωμεν ἐνταῦθα ἀριθμούς τινας, συνοψίζοντας
τὸ ἐμπόριον τῶν κτηνῶν, ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ διποίου τὸ Σικάγον, ἀπο-
τελοῦν ἡδη πρώτης τάξεως ἀγοράν τῶν σιτηρῶν, εἶναι μοναδικὸν ἐν
τῷ κόστῳ. «Ἐν τίνι πόλει, λέγεται ἐν τῇ περὶ ἡς ἀνωτέρω διάλογος
προξενικῇ ἐκθέσει, εἰσάγονται 82,000 βόες, 300,000 χοῖροι καὶ
52,000 πρόστατα ἐν μιᾷ ἔδυμάδι, ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ δικολοσιαῖς ἀριθ-
μὸς ὁ ἐπέκεινα τῶν 11 ἑκατομ. κτηνῶν κατ' ἔτος; Καὶ πάντα τὰ
κτηνή, μόλις ἀποβιβάζομενα τῆς ἀμάξιστοις, εἵρισκουσιν ἀγορα-
στάς, πωλοῦνται, σφίζονται καὶ διαμελίζονται ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ
τῆς ἀφέσεως αὐτῶν!» Ήδον δὲ διάριθμὸς τῶν εἰς Σικάγον εἰσαγγέν-
των κτηνῶν τῷ 1889: Βόες 3,146,249, χοῖροι 5,998,526, πρόστατα
1,832,469, ἕπποι 79,926. Τοιοῦτοι ἀριθμοὶ δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην
σχολίων.

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ.

ΔΙΑΛΕΞΙΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΑΝΝΙΝΟΥ

ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΕΝ ΤΩΙ "ΕΛΛΗΝΙΚΩ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩ ΣΥΛΛΟΓΩ."

τῇ 26 Οκτωβρίου 1891.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ἡ νέα περίοδος τοῦ τύπου, ἡ διαρκοῦσα ἔτι ἐν προϊόντη ἔξελξει
βελτιώσεως, δύναται νὰ χρονολογηθῇ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς τελευταίας
δεκαετίας. Η ἐδαφικὴ αὔξησις τῆς γύρως ἔχει πάτει τὴν γοργότητα τῆς
δράσεως καθ' ὅλας τὰς φάσεις τοῦ Ἐθνικοῦ βίου καὶ ἐν τῷ δρματισμῷ
αὐτῷ τῆς προόδου διάποδος πρωταγωνιστεῖ. Η ἐφημερίς δὲν εἶναι πλέον
τὸ πρόχειρον ὅπλον τοῦ ἀπολυούμενου ὑπαλλήλου, οὔτε τὸ καταφύγιον
τοῦ ἀέριου σχολαστικοῦ. Εἶναι ἐπιγείρησις ἐμπορικὴ ἐκ τῶν σπουδαίων,
ἀπαιτοῦσα κεφαλαια σημαντικὰ πρὸς εὐδώμασιν καὶ ἔχουσα ἐπήσιον κυ-
κλοφορίαν, ἀνερχομένην εἰς πολλὰς χιλιάδας δραχμῶν, ἐνῷ ταυτοχρόνως
εἶναι θεμός κοινωνικός, ἀνεγνωρισμένος πλέον καὶ σεβαστός. Ὁργανον
ίδεν, διερμηνεῖς τῆς κοινῆς γνώμης, ἡ ἐφημερίς εἶναι ἀκάματος ἐγκη-
λάτις, ἔργον ἔχουσα νὰ παρακολουθῇ ἀγρύπνως καὶ λεπτούερῶς τὴν πο-
λιτικὴν καὶ κοινωνικὴν κίνησιν καὶ περὶ πάντων νὰ διεφωτίζῃ τὴν
κοινωνίαν, μετ' ἣς συνδέεται δι' ἀμοιβαίων διοχερεώσεων καὶ δικαιωμά-
των. Παρέχων δὲ πολυτίμους διηγερταίς πρὸς τὴν ἐνέργειαν πρόδον διά-
ποδος, ὅπως ὁ φανταστικὸς ἥρως τοῦ Excelsior τοῦ Λογκρέλλου.

Διὰ νὰ φύσῃ ἡδη διαματέρας εἰς τοιοῦτο εἰοίων καὶ παρίγορον σημεῖον ἀκ-
μῆς διάποδος, ἔδειξε νὰ ἐπενέγκῃ σοβαρὰς μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν ὄργα-
νισμὸν αὐτοῦ καὶ πολλὰ νὰ διέλθῃ διάμεσα στάδια βελτιώσεως. Η λει-
τουργία αὐτοῦ ἔτελειοποιήθη διὰ τοῦ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας· ἡ πε-
ριτυλλογὴ τῶν εἰδήσεων ἐγένετο συστημάτική, ἡ διάδοσις δὲ τῶν ἔνων
γλωσσῶν ἐπιτρέπει εἰς τὸν σημειρινὸν δημοσιογράφους ν' ἀρύνται
ἀπὸ εὐθείας τὴν ἀναγκαιούσαν ὑλὴν ἐπειδή τῶν διεκπεραίσιν καὶ
τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τοῦ φύλου. Σήμερον αἱ καλαὶ ἐφημερίδες
τῶν Ἀθηνῶν ἔχουσιν ἐκάστη προσωπικὸν τῆς ἐνέργου συντάξεως, συνι-
στάμενον εἰς δέκα ἔως δώδεκα ἀτομα, πλὴν τῶν ἐκτάκτων συνεργατῶν.
Τὸ προσωπικὸν τοῦτο δὲν ἀμείβεται βεβίως πλουσιοπαρόχως, καὶ τὰ
εἰσοδήματα τῶν εἰρωπαίων δημοσιογράφων εἶναι ἀκόμη δι' ἡμές μυ-
θώδη· ἀλλ' ὅπως δηπότε νέος γλωσσομαθής καὶ μεμορφωμένος, κεκτη-
μένος ποιάν τινα εὐχέρειαν περὶ τὸ γράφειν καὶ παρασχύων ἐνδείξεις
ἰκανότητος. ἔχει πολλὰς πιθανότητας νὰ εἴρῃ παρά τινι ἐφημερίδι πό-
ρον ζωῆς ἐντίμου καὶ σχετικῶν ἀνέτου.

Σήμερον ἡ κτῆσις ἰδίου τυπογραφείου εἶναι ἀπαραίτητος διὰ πᾶσαν
ἀξίαν λόγου ἐφημερίδας ἐσχάτως μάλιστα, διε τὴν προστασίαν εἰς
τὸν καθημερινὸν τύπον καὶ ἡ εἰκονογραφία, τινές τούτων ἔχουσιν
ἐκτὸς τοῦ τυπογραφείου καὶ τοῦ τυπογραφείου διδαστέρον μετὰ πλήρους
προσωπικοῦ καὶ διατηροῦσι σχεδιαστὴν ἔμμεσον. Τὰ παλαιὰ καὶ δύσχρη-
στα κεφαλοκίνητα πιεστήρια ἀντικατεστήθησαν διὰ μηχανικῶν τῶν τε-
λειοτάτων συστημάτων, κινουμένων μετὰ κόπου ἢ διὰ πολίρρο-
τησης, καὶ ἀντὶ τῶν 500 η 1000 φύλων, ἀπινα μετὰ κόπου ἔξετυπούντο
πρὸ εἰκοσαετίας ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας, σήμερον ἔκτυπούνται πολλὰς χιλιά-
δες ἐντὸς διαγένετων ὥρων. Η τυπογραφικὴ αὔτη εὐθείας ἐπιτρέπει εἰς
τὴν σύνταξιν τῶν πρωτίων ἐφημερίδων νὰ παρατείνωσι τὴν ἐργασίαν μέ-
χρις ὥρας νυκτὸς βαθείας, εἰς τὰς ἐκτάκτους δὲ περιστάσεις δύνανται